

Appreci8 - Ontwerpprincipes voor het verbinden van leerervaringen in verschillende leer- en leefomgevingen opdat meer jongeren perspectief vinden in school en werk

1

Verbinding school en werk		
	Ontwerpprincipes	Voorbeeld concretisering
Inhoudelijk	- laat lerenden al vroeg in het traject kennismaken met mogelijke werkcontexten waar ze in de toekomst met een afgeronde opleiding of leerwerktraject werk kunnen vinden;	<ul style="list-style-type: none"> • jongere koppelen aan een persoon uit een bedrijf en een opdracht laten doen; • het bezoeken van praktijken of bedrijven die dicht bij de belevingswereld van de jongeren staan; • gesprekken voeren met jongeren over hoe zij zichzelf zien als toekomstig beroepsbeoefenaar en hoe dat past bij hun interesses en bij wat ze kunnen;
	- geef lerenden authentieke leertaken die aansluiten bij wat ze als toekomstig beroepsbeoefenaar moeten weten en kunnen; zorg voor betekenisvolle feedback bij dergelijke leertaken;	<ul style="list-style-type: none"> • voorbeelden: het bedienen van een klant bij de kassa, het opbouwen van een podium, het bespreken van de wensen van een klant rond een ontwerp; zorg dat er een of meer personen meekijken die direct na afloop feedback kunnen geven;
Instrumenteel	- gebruik tools en instrumenten waarmee informatie over het leren in authentieke werkcontexten kan worden vastgelegd, ook om monitoring, feedback en beoordeling te faciliteren;	<ul style="list-style-type: none"> • de interessemonitor uit het huidige onderzoek kan bijvoorbeeld met het oog hierop worden uitgebreid met gerichte opdrachten die jongeren kunnen uitvoeren om eigen interesses in relatie tot werk te verdiepen of met een gesprekstool om meer te weten te komen over hoe een jongere graag met werkgerelateerde interesses bezig is en wat dat betekent voor de jongere;
Ruimtelijk	- ga na hoe de inrichting van de ruimte(n) kan worden aangepast naar de authentieke context van mogelijke toekomstige werkomgevingen die aansluiten op de opleiding of het leerwerktraject; onderzoek of er financiële middelen zijn om onderwijsruimte(n) meer authentiek in te richten;	<ul style="list-style-type: none"> • bezoek als team een school of sociale onderneming waar ruimten meer authentiek zijn ingericht; • brainstorm als team over mogelijkheden om binnen de eigen organisatie (kleine) aanpassingen te maken om de ruimte meer authentiek in te richten;

Bijlage bij E.H. Tigelaar, L.S. Post & S.F. Akkerman. (2022). Appreci8: Samen werken aan perspectief voor jongeren. Inhoudelijk eindrapport NRO-project 40.5.20500.173. ICLON, Universiteit Leiden. Den Haag: NRO [definitief-eindrapport-40-5-20500-173.pdf \(nro.nl\)](https://nro.nl/definitief-eindrapport-40-5-20500-173.pdf)

Dit onderzoek is gefinancierd door het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek, projectnummer 40.5.20500.173

Verbinding school en persoonlijke leefwereld		
Inhoudelijk	<ul style="list-style-type: none"> - geef onderwijsgeevenden inzicht in hoe zij leerinhouden, leeractiviteiten en beoogde leeropbrengsten kunnen personaliseren, rekening houdend met de interesses en talenten van lerenden; - zorg voor transparante afspraken met lerenden en onderwijsgeevenden over hoe leeropbrengsten in gepersonaliseerde leertrajecten kunnen worden vastgelegd; 	<ul style="list-style-type: none"> • tijdens teambuildingsdagen discussiëren en debatteren over manieren om interesses van 'buiten' naar 'binnen' te halen en jongeren laten presenteren hoe ze ermee verder willen gaan; • het invoeren van persoonlijke gesprekken op school over interesses die de jongere wil delen; • jongeren laten 'etaleren' van interesses waar ze goed in zijn en waar ze zich ook buiten school graag mee bezig houden; • jongeren stimuleren om maatschappelijke of persoonlijke thema's waarmee zij bezig zijn, te verwerken in creatieve producten;
Temporeel	<ul style="list-style-type: none"> - maak duidelijk welke aanpassingen in de persoonlijke leerroute van lerenden binnen de opleiding of het leerwerktraject eventueel mogelijk zijn, wat de randvoorwaarden zijn en welke medewerking van lerenden en onderwijsgeevenden worden verwacht; 	<ul style="list-style-type: none"> • agendeer 'persoonlijke leerroute', 'randvoorwaarden' en 'verwachte inzet' als gespreksthema's bij intakegesprekken en tussentijdse evaluatiegesprekken;
Instrumenteel	<ul style="list-style-type: none"> - zorg voor bronnen en materialen die het personaliseren van leerroutes en de communicatie daarover kunnen faciliteren; 	<ul style="list-style-type: none"> • de interessemonitor uit dit onderzoek uitbreiden met gerichte opdrachten voor jongeren om eigen interesses te verdiepen of met een gesprekstoel om meer te weten te komen over hoe een jongere graag met interesses bezig is en wat dat betekent voor de jongere;
Ruimtelijk	<ul style="list-style-type: none"> - ga na hoe de ruimte(n) waar wordt geleerd aangepast kunnen worden naar interesses uit de dagelijkse leefwereld van lerenden; experimenteer met alternatieve manieren om de ruimte(n) in te richten; - laat onderwijsgeevenden met lerenden en met elkaar reflecteren op hoe de inrichting van de ruimten invloed heeft op het 'thuisgevoel' van lerenden op de school of sociale onderneming en op wat er wordt geleerd; 	<ul style="list-style-type: none"> • een café-opstelling of een winkelopstelling maken in de onderwijsruimte (passend bij de onderwijshoud en het doel) en voer in die context de leeractiviteiten uit;

Bijlage bij E.H. Tigelaar, L.S. Post & S.F. Akkerman. (2022). Appreci8: Samen werken aan perspectief voor jongeren. Inhoudelijk eindrapport NRO-project 40.5.20500.173. ICLON, Universiteit Leiden. Den Haag: NRO [definitief-eindrapport-40-5-20500-173.pdf \(nro.nl\)](https://nro.nl/definitief-eindrapport-40-5-20500-173.pdf)

Dit onderzoek is gefinancierd door het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek, projectnummer 40.5.20500.173

Verbinding school en jeugdhulp

Inhoudelijk	<ul style="list-style-type: none"> - organiseer persoonlijke gesprekken met de lerenden om zicht te krijgen op hun persoonlijk welbevinden en hun studievoortgang en eventuele behoefte aan extra ondersteuning; 	<ul style="list-style-type: none"> • zeswekelijkse gesprekken invoeren [tripartite: met jongere en twee onderwijsgeevenden] over persoonlijk welbevinden, studievoortgang en eventuele behoefte aan extra ondersteuning;
Temporeel	<ul style="list-style-type: none"> - zorg voor transparante communicatie tussen jeugdhulpverleners, lerende en vak-/praktijkdocenten over eventuele benodigde aanpassingen in de persoonlijke leerroute van lerenden die extra ondersteuning nodig hebben zoals in de opeenvolging van leeractiviteiten, de duur en planning van de opleiding, de aanwezigheid van de lerende op school of de sociale onderneming, en de mate waarin het ritme van het onderwijs wordt aangepast op de extra ondersteuning vanuit de jeugdhulpverlening en/of op de persoonlijke situatie van de lerende; 	<ul style="list-style-type: none"> • organiseer besprekingen tussen jeugdhulpverleners en andere onderwijsgeevenden om de begeleiding van studenten die extra ondersteuning nodig hebben goed af te stemmen; geef de betrokkenen voldoende tijd om e.e.a. voor te bereiden en uit te voeren;
Sociaal	<ul style="list-style-type: none"> - zorg dat duidelijk is voor onderwijsgeevenden en voor lerenden waar zij terecht kunnen in het geval er extra ondersteuning voor lerenden nodig lijkt; - maak duidelijk welke onderwijsgeevenden in eerste instantie verantwoordelijk zijn voor het verkrijgen van inzicht in persoonlijk welbevinden, hun studievoortgang en eventuele extra ondersteuningsbehoeften bij lerenden en hoe ver de verantwoordelijkheid van deze onderwijsgeevenden rijkt; - maak duidelijk op welke manier extra expertise op het gebied van jeugdhulpverlening kan worden ingeroepen; - ga na of er aanleiding is en mogelijkheden zijn om jeugdhulpverleners grotere rol binnen de school of sociale onderneming te geven indien veel lerenden gebruik maken van extra ondersteuning; 	<ul style="list-style-type: none"> • maak als team een boomdiagram waarin de rollen en stappen voor het vinden van extra ondersteuning worden toegelicht en zorg dat deze beschikbaar is, bijvoorbeeld op de website of als poster op een zichtbare plek; • houd als team zicht op het aantal deelnemers dat gebruik maakt van extra ondersteuning; geef het tijdig aan indien extra ondersteuning onvoldoende kan worden geboden;

Bijlage bij E.H. Tigelaar, L.S. Post & S.F. Akkerman. (2022). Appreci8: Samen werken aan perspectief voor jongeren. Inhoudelijk eindrapport NRO-project 40.5.20500.173. ICLON, Universiteit Leiden. Den Haag: NRO [definitief-eindrapport-40-5-20500-173.pdf \(nro.nl\)](https://www.nro.nl/definitief-eindrapport-40-5-20500-173.pdf)

Dit onderzoek is gefinancierd door het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek, projectnummer 40.5.20500.173

Instrumenteel	<ul style="list-style-type: none"> - zorg voor bronnen en materialen zoals checklists of een gespreksleidraad die de communicatie tussen jeugdhulpverleners, lerende en vak-/praktijkdocenten inzake extra ondersteuning en eventuele benodigde aanpassingen gemakkelijker kunnen maken; 	<ul style="list-style-type: none"> • afspraken over de persoonlijke leerroute en eventuele extra ondersteuning digitaal vastleggen voor jongere, jeugdhulpverlener en eventuele docenten en ouders/verzorgers op een beveiligde plek;
Ruimtelijk	<ul style="list-style-type: none"> - ga na of de afstand tot hulpbronnen voldoende overbrugbaar is voor hen die behoefte hebben aan extra ondersteuning en of er aanleiding is en mogelijkheden zijn om jeugdhulpverleners fysiek een plaats binnen de organisatie te geven indien veel lerenden gebruik maken van extra ondersteuning. 	<ul style="list-style-type: none"> • houd als team zicht op het aantal deelnemers dat gebruik maakt van extra ondersteuning; geef het tijdig aan indien extra ondersteuning onvoldoende kan worden geboden;